

ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብባዕላዊ ድኸመታትናን፡

ግዝያዊ ዕንቅፋታትን አይሰናኸልን፤

ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና፡ ፍትሓዊ ሕቶታት ሒዙ ዝተበገሰ ክነሱ፡ ኣብ ምብጋስ ዕጥቃዊ ቃልስና ይኹን ኣብ መስርሖ ዝተወደበ መሪሕ ሓይሊ /ውድብ/ ብምውናን ክብገስ ስለ ዘይካኣል፡ ከበድቲ ውሽጣዊ ብደህታት እናኣጋጠም ካብ ክኸፍሎም ዝግባእ ዋጋ ናይ ቃልሲ ንላዕሊ ክኸፍልን፡ ነዊሕን መሪርን ናይ ቃልሲ ግዜ ክወስድን ኮይኑ እዩ።

ካብ ፈለምትን ቀንድን ጸገማት ሰውራና ድማ፡ ሓርነታዊ ቃልስና ክጅምር እንክሎ ዋላ እኳ ነቲ ቃልሲ ምጅማሩ ዝሕብርን ዘተባብዕን " ቅዋም ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ" ብዝብል ኣብ 1960 ዝተጸሕፈ ኣንጻር ጉባጢ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ቃልሲ ክካየድ ከምዘለዎ ዝሕብር፡ ብዝያዳ ድማ ናብ ውሽጣዊ ውድባዊ ቅርጻን መሰልን ግቡእን ናይ ኣባላቲን ዝተኮረ ትሕዝቶ ዝሕብር ጽሑፍ መበገሲ እንተነበረ፡ ዝተጸንዐን ዝተማለኣን ርሑቕ ዝጠመተን ፖለቲካዊ ስትራቴጂ ብምውናን ኣብ ምብጋስ ዝነበሮ በዓል ቤታዊ ሕጽረት ዝፈጠሮ ክኸውን እንክሎ፤ እቲ ካላኣይ ጸገም ድማ ፖለቲካዊ ባህርን ዓቕምን ናይ ቶም ኣብ ምጅማር ዕጥቃዊ ቃልስና ዝነበሩ ይኹን ኣብ መስርሕ እናተተኸኸኡ ኣብ ምምራሕ ዝዋሰኑ ዝነበሩ መሪሕቲ ፖለቲካዊ ውድባት፡ ኣብ ዝተማለኣ ደሞክራሲያዊ ኣረኣእያን ኣፈታትሓ ካልኣዊ ፍልልያትን ዝነበሮም ግጉይ ፖለቲካዊ ኣገንዘብ ዝፈጠሮን እዩ።

ስለ ዝኾነ ካብዚ ግጉይ ተረድኦዚ ዝተበገሰ፡ ሰውራና ብሓደ ፖለቲካዊ እምነትን ሓደ ውድብን መሪሕነትን ጥራሕ ክወዕት ከም ዝኸእል ገይሩ ዝርኢ ፖለቲካዊ ኣገንዘብ ብምሓዝ፡ ኣብ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ውድባት ክህልዎ ይኹን ውድባዊ ነጻነት ወኒነን ክንቀሳቐሳ ዘይቅበል ካብ ናይ ትምክሕትን ጽባትን ኣረኣእያታት ዘይደሓነ ሕንፋጽ እምነታት ላዕለዎይ ሚዛን ሒዙ ብምንባሩ፡ ፖለቲካዊ ውድባት ሓደ ውድብ ክኾና ክጽንበራ፡ ንዘይደልያ ድማ ብሓይሊ ክጽንበራ ንምግባር፡ "ምጽራይ" ዝብል ኣምር መንቀሊ ሓሳብ ብምግባር ብስም "ውግእ ሕድሕድ" ዝፍለጥ ዓመታት ዝወሰደ ኣዕናዊ ወታሃደራዊ ስጉምቲ ምውሳድ ዝውቱር ዝኾነሉ ወቕቲ ነይሩ እዩ። እዚ ኣሉታዊ ተሞኩሮዚ ካኣ ሰውራና ውሽጣዊ ዓቕሙ ወዲቡን ኣወሃሂዱን ኣንጻር ባዕዳዊ መግዛእቲ ብብቕዓት ኣብ ምቅላስ ከቢድ ዕንቅፋታት ፈጠሩሉዮ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ ኣንጻር ባዕዲ ዝካየድ ቃልሲ ከበርክትን ክዋሳእን ዝግበኦ ሰብኣዊ ዓቕሚ ሰውራናውን ኣብቲ ግጉይ ኣፈታትሓ ካልኣዊ ፍልልይ /ግርጭት/ ዝፈጠሮ ውግእ ሕድሕድ ክባኸንን ክኸሰርን ኮይኑ እዩ።

ኣብ መስርሕ ሓርነታዊ ቃልስና ዝተፈጠረ ግጉይ ፖለቲካዊ ኣረኣእያን ዘይቅነዕ ኣገባብ ኣፈታትሓ ናይ ካልኣዊ ፍልልያትን ኣብዚ ከዩብቀዕ፡ ኣብ ሞንጎ መሪሕነት ፖለቲካዊ ውድባት ናይ ቂምን ቅርሕንትን መንፈሳት ዝፍውስ ፖለቲካዊ ኩነታት ክፍጠር ስለዘይተኸእለ፡ ብኣተሓሳስባ ደረጃ እናተወራረሰ ስለዝኸፈለ፡ ዓቕምን ዕድልን ዝረኸበ ፖለቲካዊ ሓይሊ ኣብ ልዕሊቲ ካልእ ልዕልነቱ ንምርግጋጽ ክብል ዓመጻዊ ስጉምቲ እናወሰደ ክሳብ መስርሕ ዕጥቃዊ ቃልስና ዝዛዘም ኣብ ዝነበረ ግዜ ዝኸፈለ፡ ናይ ሰውራና ኣሉታዊ ተርእዮ እዩ ክባሃል ዝካኣል እዩ። ድሕሪ ምርግጋጽ ሃገራዊ ናጽነትናውን እንተኾነ፡ እቲ ኣብ ድሮ ምዛዘም ዕጥቃዊ ቃልስና ላዕለዎይ ኢድ ዝጭበጠ መሪሕነት ውድብ ህግሓኤ /ህግደፍ/ ፖለቲካዊ ስልጣን ንብሕቱ ምስ ተቐጻጸረ ድማ ብዝተፈለየን ዝኸፍኣን መልክዑ ቀጺሉዎ እዩ።

ንሱ ካኣ ነቲ "ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ኣይጸውርን እዩ" ዝብል ዝነበረ ግጉይ ፖለቲካዊ እምነት ናብ "ኣብ ኤርትራ ካብ ሓደ ኣተሓሳስባን ሓደ ውድብን ንላዕሊ ምእማን ይኹን ምውዳብን ምንቅስቃስን ኣይፍቀድን እዩ" ዝብል ግጉይን ጨካንን ፖለቲካዊ እምነት ብምስግጋር፡ ናብ ልዕሊ ፍሉይ ፖለቲካዊ እምነትን ውዳብን ዝሓዙ ኣካላት እናኣካየዱ ዝመጸ ዓፈናን መጭወይትን ጭፍጨፋን ኣብ ቃልስና ዓቢ ዕንቅፋት እናፈጠረ ዝመጸን ዝቕጽል ዘሎን እዩ። እዚ ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ልዕሊ ተቐውምቲ ውድባትና ዝተፈላለዩ ናይ ምጽላእን ምንጻልን ኣስማት እናለጠፈ ማለት፡ "ከዳዓት፡ ሓሙሻይ መስርዕ፡ ናይ...ተለኣኸቲ" ብዝብል ካብ ህዝቢ ንምጸሎም ከካይዶ ዝጸንሐ ኣብ ሓይሊ ዝተሞርኮሰ ፕሮፖጋንዳዊ ስራሓትውን ኣብ ህዝብና ቀለል ዘይኮነ ምድንጋር ፈጠሩ እዩ። እዚ ኣብ ልዕሊ ተቐውምቲ ሓይልታትና እናፈጠሮ ዝመጸ

ፖለቲካዊ ብደሆታት ድማ፡ ምስቲ ዘለዎ ናይ ገዛእ ርእሱ በዓል-ቤታዊ ድኸመታትን ጸገማትን ደሚርካ ክረኣ እንከሎ ብቀሊሉ ዘይረኣ ዕንቅፋታት እናፈጠረ ዝመጸ እዩ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ተቃዋሚቲ ኣካላትና፡ ካብ ሕሉፍ ተሞክሮኦም ብመጠኑ እናተማህሩ ስለዝመጹን፡ ሓቢርካ ንምቅላስ ዝተባብዕ ናይ ፈተውቲ ሃገራት ድጋፍ ተወሲኹዎ ኣብ 1999 ዓ/ም ስፊሕ ሃገራዊ ግንባር ተመስሪቱ። ካብዚ ንደሓር ኣብ ዘሎ ጊዜ፡ ካብ መሊእካ ተነጻጻልካ ምቅላስ ናብ ተቐራራብካ ምቅላስ፡ ካብ መሊእካ ምንጽጻግ ናብ ሓውሲ ምቅብባልን ተኸባቢርካ ብሓባር ምቅላስ ብምስግጋር መላኽ ስርዓት ህግደፍ ንምውጋድ ክካየድ ዝጸንሐን ዘሎን ሓርነታዊ ቃልስና ምስ ኩሉ ድኸመታቶምን ጸገማቶምን ቅድሚኡ ተራእዩ ዘይፈልጥ /ዋላኳ ኣብዚ ጊዜ ኣብ ዓቢ ድኸመት ዘርእይሉ ኩነታት እንተሃለዉ/ ኣብ ህዝብታትና ናይ ቃልሲ መንፈስ ክበራብር ኣወንታዊ ናይ ቃልሲ ተራ እናተጸወቱ ክሳብ ምምስራት ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክርሲያዊ ለውጢ ከም ዝበጽሑ ኩልና እንፈልጦ እዩ።

ይኹንምበር ኣብ ክሊዚ ኣወንታዊ ተርእዮዚ፡ ደምበ ተቃዋሚና ተአማሚኑን ተወሃሂዱን ከይቃለስ ዘዕንቅፋ ብዙሓት ጸገማት ስለ ዘይተፈለይዎ ከምቲ ትጽቢት ዝግበረሉ ዓብን ቀጻልነት ዘለዎን ገድላዊ ስራሕቲ እናኣካየደ መጺኡን የካይድ ኣሎን ክባሃል ዝካኣል ኣይኮነን። ገለ ካብቶም ጸገማት /ዕንቅፋታት/ ንምጥቃስ ዝኣክል፣ ብዙሓት ኣባላት ደምበ ተቃዋሚና ዝኾኑ ኣካላት፡ ኣብ ፖለቲካዊ እምነትን መልክዕ ናይ ውደባን ፍልልይ ኣብ ዘይብሉ ውደባታት ተነጻጻሎም ናይ ምውዳብ ኩነታት ዝጸንሐን ህልውን ብምኻኑ። ኣብ ትርጉምን እዋናውነት ናይ ፖለቲካዊ ስልጣን ግጉይ ተረደኦን ባህግን ኣብ ብዙሓት ተቃዋሚቲ ውድባትና ህልዊ ብምኻኑ፡ ንስለ ፖለቲካዊ ስልጣን ምጭባጥ ክበሃል፡ ኣብቲ ሓባራዊ ግንባር፡ ዕማማቱን መምርሒታቱን ዝተፈላለዩ ብኣረኣእያን ኣሰራርሓን ዝግለጹ ዝተፈላለዩ ጸገማትን ዕንቅፋታትን እናተዘውተሩ ዝመጹን ህልዋትን ብምኻኖም።

ኣብ ስሙር ግንባራትን መትከላቶምን ግጉያትን ዝተደዋውሱን እምነታትን ኣገንዘባታትን ዝፈጥሮም ኣሉታዊ ተጽዕኖ ህሉዋት ብምኻኖም። ኣብ ሓባራዊ ግንባራዊ መምርሕን ዕማምን ኣትኪሉ ዝሰርሕ ብኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ዝነጥፍ ደሞክራሲያዊ ዓቕምን ባህልን ልምድን ብከምቲ ዝድለ ክጥረን ክምለኽን ኣብ ዓውደ-ተግባር ክውዕልን ዘይምኽኣሉ። ነቲ ሓባራዊ ዕማማትን ስራሕትን ዝሃሰዩ ብውልቀን ብጉጅለን ዝግለጹ ጸበብቲ ኣረኣእያታትን ንጥፊታትን ዝፈጥሮም ዓንቀፍቲ ሳዕቤናትን ኣብቲ ሓባራዊ ግንባርን ኣባላቱን መሊኦም ክዕገቱን ክውገዱን ስለ ዘይተኻእሉ። እዚኦምን ካልኣት ዘይተጠቐሱን ረቛሒታትን ካብ ዝፈጥሩዎም ዓንቀፍቲ ጸገማትን ድኸመታትን ደምበ ተቃዋሚና መሊኡ ክናገፍ ብዘይምኽኣሉ ናይ ቃልሲ ጉዕዝኡ ዘገምታዊ፡ ናይ ቃልሲ ኣበርክትኡ ድማ ትሕቲ ካብኡ ትጽቢት ዝግበረሉ እናኾነ መጺኡን ኣሎን እዩ።

ናይ ደምበ ተቃዋሚና ብሓፈሻ /ፖለቲካዊ ውድባትን ሰቪክ-ማሕበራትን ካለኣትን/ መሰረታዊ ጸገማት ፖለቲካዊ ጸገም ዝፈጠሮ እዩ ኢልካ ምቕማጥ ዝካኣል እዩ። ምክንያቱ መድረኻዊ ሕቶ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና፡ "ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ምድሓን" ክይኑ እናሃለወ፡ ኣብ ክንዲ ነዚ ህዝባውን ሃገራውን እዋናዊ ዕማም ቀዳምነት ፍታሕ ክረክብ ብዘለካ ዓቕሚ፡ ትሕዝቶን ጊዜን ምርብራብ፡ ብኣንጻር ናብ ውልቀን ጉጅላውን ፖለቲካዊ ባህግታት ብምዝንባል ኣብ ሕድሕድ ምትህልላኽን ምንጽጻግን እናተኣትወ ክኸሰት ዝጸንሐን ዝኸሰት ዘሎ ዕንቅፋታት ትሕዝትኡን ትርጉምን ፖለቲካዊ ጸገም ዝፈጠሮ ስለዝኾነ እዩ።

እዚ ስራት ፖለቲካዊ ድኸመታትን ጸገማትን እዚ እዩ ድማ፡ ደምበ ተቃዋሚና ተወሃሂዱን ተአማሚኑን ኣድማዒ ናይ ቃልሲ ተራ ከይጸወትን፡ ኣንጻር ናይ ሓባር ጸላኢ /ህግደፍ/ ሓይሉ ብምቅላስ ህዝብን ሃገርን ናብዚ በጺሖም ዘለዉ ኣንፈተ-ምንቁልቋል ከይበጽሑ እንከለዉ ምድሓን ዘይከኣለን። ስለዚ ኣብ ደምበ ተቃዋሚትና ዝረኣ ዘሎ ወድዓውን ባዕላውን ኩነታት ዝፈጠሮ ፖለቲካዊ ድኸመታትን ጸገማትንዚ፡ ብንቕሕን ሓላፍነታውን ኣገባብ ናይ ቃልሲ ክመሓየሽ እንተዘይተኻእሉ፡ ሳዕቤኑ ኣብ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብቐሊሉ ዘይግመት ዝኸፍኦ ሓደጋ ከስዕብ ዝኸእል እዩ።

ኣብዚ ወቕቲዚ ህዝብታትናን ሃገርናን ብሰንኪ ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ስርዓት ህግደፍ ናብ ኣዝዩ ከቢድን ተሃዋስን ሓደጋ ናይ ውድቀትን ምብትታንን ተሳጢሖም ኣብ ዝሳቐይሉ ዘለዉ ወቕትን፣ መንግስቲ ህግደፍ ብስም ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ናይ ዶብ ሽግር ንምፍታሕ ብዝብል ግልጽነትን ተአማንነትን ዘይብሉ ናይ ምሽፍፋንን ምድንጋርን ኣካይዳ እናተጠቐመ ዝኸደ ዘሎ ዘይእመን ኣካይዳ ኣብ ዝጸዓቐሉን፣ ብስም

“ከባብያዊ ውህደት ንምፍግር ኣብ ከባቢና ዝፍጠር ዘሎ ትስፋው ኩነታት ግብራዊ ንክኸውን ኣወንታዊ ተራና ክንጸወት ኣለና” ብዝብል ምስምስ፡ ምስ ዝተፈላለዩ ርኽባት ዓሰብቲ ናይ ግዳም መንግስታት ብምውዳይ ንጠቕሚ ወልቀ-ስልጣኑ ብምዕሳብ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝባውን ሃገራውን ልዑላውነትና ተደራቢ ፖለቲካዊ ሓደጋ ኣብ ዝሰጸበሉ ዘሎ ተሃዋሲ ኩነታት፤

ኣባላት ደምበ ተቃውሞና ኣብ ክንዲ ተኸባቢርካን ተደጋጊፍካን ጸረ-ህዝቢ ስርዓት ህግደፍ ሓቢርካ ምቅላስ ነባራት ይኹኑ፡ /ኣብዚ ግዜዚ ብዝተፈላለዩ መልክዕ ነብሶም ኣብ ምውዳብ ዝነጥፉ ኣካላትን ስቪል ማሕበራትን ናይ ህዝቢ ፎሮማትን ምትእኸኻባትን/ ካብ ምንጽጻግን ሓደ ነቲ ካልእ ሰጊሩ ንምሕላፍ ክኸኸል፡ ናይ መቓልስቱ ድኽመታትን ጸገማትን ብምብላጽ ዝረኣዩ ተርእዮታት ህልዋት ብምጅናም ሓቢርካ ኣብ ምቅላስ ዘሎ ጸገማት ኣዘዩ ዘተሓሳስብ ፖለቲካዊ ድኽመት ናይ ተቃዋሚ ኣካላትና እዩ። ዝኾነ ኣባል ደምበ ተቃውሞና መንግስቲ ህግደፍ ብምውጋድ ድሕነት ህዝብን ሃገር ንምርግጋጽን፡ ኣብ ሃገርና ደሞክራሲያዊ ለውጢ ንምምጻእን ዝቃለስ ስለዝኾነ፡ ኣብ ውድቀትን ምብትታንን ህዝቡን ሃገሩን ክሳራን ተሓታትነትን እምበር ዝኾነ ይኹን ጠቕሚ የብሉን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ብመሰረቱ'ውን ብዘይ ህዝብን ሃገርን መሰረትን ህልውናን ስለ ዘይብሉ ሓቢሩ ዝበታተን እዩ ዝኸውን።

ስለዚ ኣብዚ ግዜዚ ከም ተቃውሞቲ ኣካላት መጠን ዝጥለብ ዘሎ ወድዓውን ታሪኻውን ናይ ቃልሲ ሕቶ፡ ካብ ሕሉፋትን ህሉዋትን ዝተፈላለዩ ጉድለታትናን ጸገማትናን እናተማሃርና፡ ካብ ምንጽጻግን ዘይምክንያታዊ ምፍልላይን ሕድሕድ ምግድዳዕን፡ ንምድሓን እናተቃለስና ህዝብናን ሃገርናን ዝርከብሉ ዘለዉ ተሃዋሲ ኩነታት ብሓላፍነት ገምጊሞና፡ ኩሉ ተቃዋሚ ሓይሊ ተወሃሂዱን ተደጋጊፉን በብዓቕሙ ክቃለስ ናብ ዘብቀዖ ኩነታት ብምስግጋር፡ ንተቃላሳይ ሓፋሽ ህዝብና ብናይ ቃልሲ ኣበርክቶ ንምክሓስ ብጽንዓትን ውህደትን እናተቃለስና፡ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብባዕላዊ ፖለቲካዊ ድኽመታትናን ጸገማትናን፡ ኣብዚ ግዜዚ ዝቀላቐሉ ዘለዉ ግዜያዊ /እዋናዊ/ ዕንቅፋታትን ክሰናኸል ከም ዘይክእል ብተግባር ከነርእን፡ ካለኣት ካብ ግዳም ክመጹ ንዝኸኸሉ ተወሰኸቲ ድርኺታትን ዕንቅፋታትን ንምምካትን ንምፍሻሎምን፡ ድሕነት ህዝብናን ሃገርናን ንምርግጋጽ፡ ብንቕሓት፡ ተወፋይነትን ጽንዓትን ክንቃለስ እዩ'ሞ ከምቲ “ናይ ዝሓለፈስ ሓለፊ ሕሰብ ንዝተረፈ” ዝበሃል፡ እሱራት ናይ ዝሓለፉ ድኽመታትናን ተሞኩሮናን ካብ ምጅን ድሒንና ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ኩሎም ውድባትን ግንባራትን ስቪካዊ ማሕበራሳባትን ዝተፈላለዩ ምንቅስቃሳትን በብከባቢኦም ኣንጻር ስርዓት ህግደፍ ተሓባቢካን ተሓጋጊዝካን ብሓባር ምቅላስ የድሊ።

ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ምስ ተመስረተ ዘጋጠምዎ ባዕላውን ወድዓውን ጸገማት ብሰሚናር ኣቢሉ ካብ ደውታ ክወጽእን ናብ ካልኣይ ሃገራዊ ጉባኤ ክሰጋገርን ዝገበሮ ዘይሕለል ኣወንታዊ ጸዕርታት ናይ ኩልና ናይ ቀረባ ተዘክሮታትና እዩ። እዚ መሊኡ ኣብ ዘይተዓወተሉ ካኣ 18 ፖለቲካዊ ውድባትን ስቪካዊ ማሕበራሳባትን፡ ነቲ ጉዕዞ ብምቕጻል ናብ መዕርፍኡ ንምብጻሕን እቲ ጽላል ነብሱ ምስ ሓደስቲ ዞባዊ ምልውዋጣት ብምጥዕዓም ንኩሎም ዘጋጥምዎ ባዕላውን ወድዓውን ጸገማት ክሰግር ኣብ ቃልሲ ይርከብ። ንዘጋጠምዎ ሕጽረታት ብብእዋኑ እናስተኻኻለ ካለኣት ሓቢሮም ክቃለሱ ድልውነት ዘለዎም ውድባትን ስቪካዊ ማሕበራሳባትን ደቂ-ኣነስትዮን መንእሰያትን ምሁራንን ምስኡ ሓቢሮም ክቃልሱ ምእንቲ ክነጥፍን ክላዘብን ጸዕርታቱ ክብ ክብል ይህልዎ ንብል።

ካብ መጽሔት ህዝባዊ ደሞክራሲ ወግዓዊት ልሳን ደግሓኤ ታሕሳስ 2018 ሕታም 21 ዝተወሰደ
ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 18-01-2019